4 października przypada rocznica brutalnego wygnania Marii Wyszomirskiej i jej córki Zofii

Category: Historia,historyczne
written by Marek | 4 października 2026

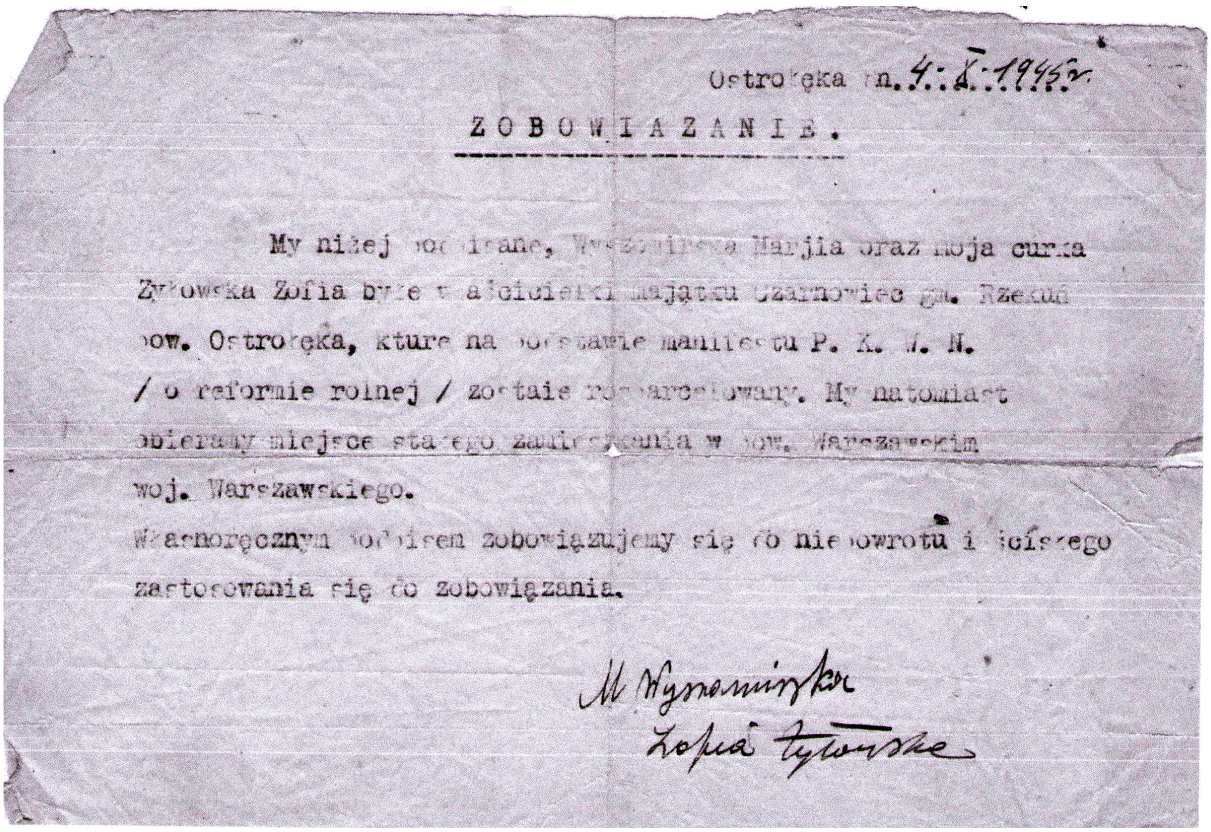

Ostrołęka dn. 4.X.1945 r.

ZOBOWIĄZANIE.

My niżej podpisane, Wyszomirska Marjja oraz moja córka Żyłowska Zofia były właścicielki majątku Czarnowiec gm. Rzekuń pow. Ostrołęka, który na podstawie manifestu P. K. W. N. / o reformie rolnej / zostaje rozparcelowany. My natomiast obieramy miejsce stałego zamieszkania w pow. Warszawskim woj. Warszawskiego.
Własnoręcznym podpisem zobowiązujemy się do nie powrotu i ścisłego zastosowania się do zobowiązania.

M. Wyszomirska
Zofia Żyłowska

Reprodukcję zobowiązania, znajdującego się w zbiorach Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce, na potrzeby publikacji Jacka Pawłowskiego z 2024 r., pozyskał Marek Karczewski.

Komunistyczna grabież w Czarnowcu.

Zaglądając do działów „**historia**” oraz „**kalendarium**” wyświetla nam się data 4 października 1945 roku. Wspominaliśmy już o tym w 2024 roku, gdy udało się dotrzeć do źródłowych dokumentów komunistycznych władz.
Dziś chcemy przypomnieć jedynie czytelnikom tę datę, która na stałe zapisała się do kalendarium naszej wioski.

Ale to nie wszystko. Dziś, przy tej okazji prezentujemy jedno „premierowe” zdjęcie, którego nie mieliście Państwo okazji jeszcze zobaczyć.
Przy tej okazji dziękujemy serdecznie Panu Janowi Trzasce z Przeczek za udostępnienie tej cennej pamiątki.

Dokładnie 81 lat temu, 4 października 1945 roku, rozegrał się ostatni akt tragedii rodziny Wyszomirskich – przedwojennych właścicieli majątku Czarnowiec Folwark.

Podczas gdy synowie Marii Wyszomirskiej oddawali życie za Ojczyznę (Zygmunt został zamordowany przez NKWD w Katyniu, Jan rozstrzelany przez komunistów w Warszawie), córka Ludwika Wyszomirska walczyła w Powstaniu Warszawskim, lokalny aparat bezpieczeństwa w Ostrołęce brutalnie rozprawił się z pozostałymi na miejscu kobietami.
Maria Wyszomirska i jej córka Zofia zostały uwięzione, zastraszone i zmuszone przez funkcjonariuszy UB do podpisania bezprawnego pisma – tzw. „Zobowiązania do nie powrotu". W ten ohydny sposób odebrano im dach nad głową, a rodzinny dwór i ziemię rozgrabiono.

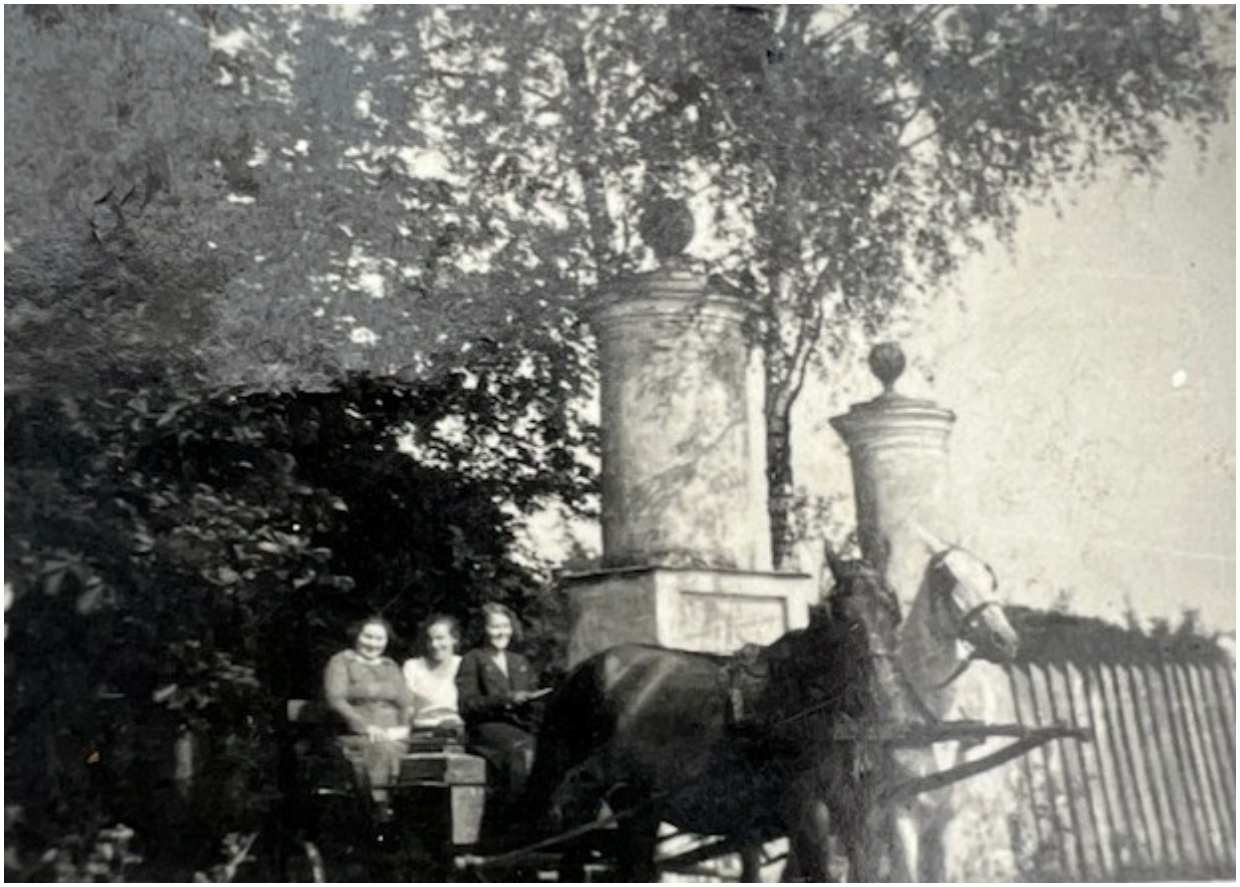

Zdjęcie z kolekcji Jana Trzaski, syna Ludwiki. 1930-1936 – Czarnowiec Dwór brama.

4 października przypada rocznica brutalnego wygnania z przedwojennego majątku w Czarnowcu, przez

komunistyczny aparat represji.

Zmuszono je do podpisania „Zobowiązania do nie powrotu”, sankcjonując grabież gospodarstwa, podczas gdy synowie Marii i Romana zginęli walcząc za ojczyznę.
Główną przyczyną wypędzenia rodziny Wyszomirskich z Czarnowca była komunistyczna reforma rolna oraz brutalna polityka nowego aparatu władzy, wymierzona w przedwojennych właścicieli ziemskich.
Jakie były bezpośrednie powody i okoliczności zmuszenia kobiet do opuszczenia majątku?

- Przed wojną Wyszomirscy posiadali 70-hektarowe gospodarstwo. Nowe, zależne od Związku Sowieckiego władze komunistyczne nakazały parcelację wszystkich majątków powyżej 50 hektarów.
- Maria Wyszomirska próbowała ominąć przepisy dekretu – zrzekła się części lasów, aby formalnie zmniejszyć obszar gospodarstwa poniżej 50 hektarów. To działanie spotkało się z oporem lokalnych komunistów.
- Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (PUBP) w Ostrołęce, kierowany przez por. Stefana Koca (Stanisława Wasilewskiego), stosował brutalne metody nacisku. Maria Wyszomirska została zaaresztowana i poddana dręczeniu, szantażowi oraz zastraszaniu.
- Efektem uwięzienia i psychicznego złamania kobiet było podpisanie 4 października 1945 roku przygotowanego na maszynie dokumentu. Wyszomirskie zrzekły się w nim praw do dworu i zobowiązały do „nie powrotu” do powiatu ostrołęckiego.

Dziś po dworku zostały już tylko stare kasztanowce i lipy. Nie pozwólmy jednak, by zatarła się pamięć o parszywych metodach „władzy ludowej” i o ludziach, których z dnia na dzień wyrzucono z ich własnego domu.

Pamiętamy!

Zdjęcie z kolekcji Jana Trzaski syna Ludwiki Wyszomirskiej Trzaska. 1980-1986 – Czarnowiec Dwór.

Zapraszamy do przeczytania tej poruszającej historii o wygnaniu, którą opracował Jacek Pawłowski, tu -> Zobowiązanie do nie powrotu

#Czarnowiec #HistoriaCzarnowca #Wyszomirscy #Ostrołęka #Pamiętamy #4Października

Marek Karczewski, 4.10.2026 r.

ALFABETYCZNY INDEKS DZIAŁU HISTORIA

Kalendarium